

De geschiedenis van 2003-2023 van de Vereniging Verre Culturen Delft Afscheidsrede van het bestuur tot 2023

Geachte Leden,

De Etnografische Vereniging werd opgericht op 12 december 1955. Vanaf vrijwel de eerste bijeenkomst was ons erelid Jos van Leur daarbij betrokken, waaronder tientallen jaren als voorzitter. Hij schreef verschillende artikelen over de geschiedenis van de Indische Instelling, museum Nusantara en onze vereniging, alle te vinden op onze website. Als leraar wierf hij actief scholieren: in 1965 had de vereniging 178 leden, waarvan 115 jeugdleden. In 1987 hadden we zelfs 434 leden! Daarna begon de daling.

Op de ALV van 2003 meldde Jos plotseling, dat hij stopte en werd penningmeester (sinds 1967) Wim Brieër, ook een erelid, plotseling tevens invallend voorzitter. Ons erelid Dolf Schröder was toen al heel lang secretaris. Eind 2005 nodigde Wim 2 oud-buurt-genoten uit om eens kennis te komen maken met het bestuur: Ajo Duymaer van Twist en mij. Door het vertrek van Jos waren er 2 vacatures: voorzitter van onze vereniging en van de Stichting Nusantara. Ajo koos voor de laatste (tot de opheffing van de Stichting in 2014) en ik voor de eerste. Op de ALV ruim een maand later werden wij door de leden benoemd. We hadden toen ca 220 leden. Het nieuwe bestuur koos meteen voor een actieve strategie, die ze als volgt beschreef:

De missie van de vereniging is: het verspreiden van kennis en informatie over de historie, inhoud en ontwikkeling van wereldculturen door het organiseren van lezingen, demonstraties, workshops en uitvoeringen van dans of muziek, om daardoor meer begrip te ontwikkelen bij de 142 nationaliteiten in Delft voor elkaar en elkaars achtergrond.

De strategie van het bestuur is: uitbreiden en verjongen van de vereniging met studenten, scholieren, wereldreizigers, in wereldculturen geïnteresseerden en vertegenwoordigers van de 142 nationaliteiten in Delft door samenwerking met andere culturele organisaties in Delft.

De naam werd daarom veranderd in de meer begrijpelijke naam: Vereniging Verre Culturen Delft. Er werd een website opgericht (www.verreculturendelft.nl), mogelijk gemaakt dankzij de hulp van onze (nog steeds actieve) voortreffelijke webmaster Kees Haringsma.

Helaas heeft deze strategie, ondanks talloze pogingen bij vele potentiële partner organisaties, kringen en verenigingen van o.a. studenten, scholen en de 142 nationaliteiten in Delft, niet

geleid tot groei en verjonging. Het enige succes was de samenwerking van 2009 tot 2011 met Studium Generale van de TU Delft: met hen werden 17 lezingen georganiseerd, waarbij het soms zo druk was in de Van der Mandele zaal van het Prinsenhof dat er studenten op de grond zaten! Helaas leverde dat daarna geen extra studentenleden op.

Een ander hoogtepunt was ons 11^e lustrum in maart 2011, tevens het 10^e lustrum van de Stichting Nusantara en het 20^e lustrum van museum Nusantara. Daarvoor schreef Hans van Haeren een boek (ook te vinden op onze website), waarin de geschiedenis van alle drie de jubilarissen werd beschreven vanaf 1842, het jaar van de oprichting van de Koninklijke Academie. Het vermeldde o.a. alle lezingen en sprekers van onze vereniging en alle symposia en tentoonstellingen (met alle bijbehorende publicaties) van het museum. Voor het lustrum bestelde de Stichting Nusantara in Indonesië "Wayang Willem (van Oranje)" bij de beroemde Yogyakartaanse dalang en poppenmaker Pak Ledjar. Op het lustrumfeest in de Van der Mandele zaal van het Prinsenhof speelde Pak zelf de première van "Wayang Willem". Zijn kleinzoon Nanang maakte er tevens een animatiefilm van. Aan het lustrumfeest nam ook een delegatie van de Indonesische ambassade deel.

Een ander succes was de Kunstnijverheidskring, die tussen 2010 en 2014 18 maal bijeen kwam, aanvankelijk in Nusantara maar later in de Witte Roos op de Oude Delft. Voordrachten door deskundigen als Hedi Hinzler en Esmeralda Zee-Hilal gingen o.a. over wajang, kralenwerk van de Dayaks, Banka tin en verfijnd vlechtwerk (ook te vinden op onze website).

Tot de covid-jaren (2020 en 2021) vond er wel ieder jaar een excursie plaats zoals bijv. naar het MAS in Antwerpen (2013), het Coda museum in Apeldoorn (2015), de Lachende Javaan in Haarlem (2017) en het rijk gevulde depot van het Museon in Den Haag in 2019.

Ook werden er onder de noemer Reiskring een aantal malen bijeenkomsten over gemaakte reizen gehouden bij de familie Meijer op de Koornmarkt.

En toen ging de gemeente Delft bezuinigen: museum Nusantara moest dicht. Ondanks heftig verzet van onze vereniging, gesteund door o.a. de Historische Vereniging Delfia Batavorum, de Oudheidkundige Werkgemeenschap Delft en de Vereniging Vrienden van het Prinsenhof ging het museum in 2013 dicht. Met deze partners en de Stichting Vermeercentrum dienden we in maart 2013 een businessplan (vooral tot stand gekomen dankzij de kennis en inspanningen van Rinus van Huijksloot) in voor een voortzetting van het museum met vrijwilligers. Dit verloren we ook. En toen ging het museum ontzamen. Dat proces werd in 2018 afgesloten met een symposium.

Ja, en intussen kan iedereen wereldwijd reizen en zich dagelijks thuis via TV en internet verdiepen in Verre Culturen. Ons ledental was gedaald van ca 150 in 2014 naar ca 70 in 2022, waarvan slechts ca 30 leden (inclusief bestuur) geregeld naar onze activiteiten kwamen. Hans van Haeren, Wendy Saleh, Niek Meijer en ik zagen daarom geen toekomst meer voor de vereniging en beschreven dit helder en onomwonden in onze nieuwsbrief van september 2022. En dat hielp: tot onze vreugde meldde zich een maand later Henriette Welle Donker op onze ALV met een aantal nieuwe leden én met een aantal kandidaten om ons bestuur op te volgen! En nu bijna een jaar later stelt zij een compleet bestuur voor om ons op te volgen, met een begroting en met een volledig jaarprogramma! En daarbij: ze is even oud als onze vereniging: wat wil je nog meer?

Mooi is ook dat twee leden van het huidige bestuur wél doorgaan in het nieuwe bestuur: Hedi Hinzler en Martin Roos. Zij hielpen ons al jaren met hun lezingen over, en hun fantastische kennis van de historie en cultuur van Indonesië.

Wij hebben alle vertrouwen in het nieuwe bestuur, verwelkomen hen bij deze aan de bestuurstafel, en dragen hierbij onze functies aan hen over!

Dit doe ik mede namens de overige vertrekkende bestuursleden: Hans van Haeren (penningmeester vanaf 2008), Wendy Saleh (secretaris vanaf 2015) en Niek Meijer (programmeur vanaf 2018), die ook bijdroegen aan de tekst van deze afscheidsrede en die ik bij deze ook hartelijk bedank voor hun jarenlange inzet en warme samenwerking.

Erik Mischgofsky

Voorzitter van 15 november 2005 tot 27 september 2023